

Bu süreçte öz kaynaklardan çok ithal kaynaklar girdi olarak kullanılmış, küresel güçlerin dayattığı iş bölümü ile fason üretim ve taşeronlaşma egemen kılınmış, kaynak tahsisini sadece iç ve dış piyasalara ve borçlanmaya havale eden bir sanayi modeline geçilmiştir.

Ara malı ve yatırım malları üretiminde ve teknolojiye dışa bağımlılığı esas alan bu modelle sanayi KOBİ'leşmeye yönlendirilmiş; işgücü sömürsü ucuz işgücü kullanımıyla yoğunlaşmış; düşük maliyet, düşük katma değer ve düşük teknoloji ile üretim ve ihracat yapısallaşmış ve ihracat girdileri ile ithalata bağımlı kılınmıştır. Bu politikaya bir "sanayi politikası" demek belki olanaklıdır ama burada orta ve uzun vadeli "sanayileşme stratejisi" unsurları bulunmadığını özellikle belirtmek gerekmektedir. Tam tersine ülkemiz sanayi tesisleri özelleştirilmiş, temel göstergelerde durma ve gerileme yaşanmıştır.

Belirli bir refah seviyesinin tutturulması, sektörel önceliklerin başarıyla gerçekleştirilmesi, bölgesel dengesizliklerin giderilmesi, işsizlik sorununun çözülmesi gibi temel hedefler bir tarafa bırakılmıştır. Nitekim bugün sanayi sektörü, hizmet ve tarımdan sonra gelmekte ve yıllardır sanayi istihdamı % 20'yi ancak bulmaktadır.

Ülke politikalarında sanayinin ikinci plana itilerek hizmet ve finans sektörlerinin desteklenmesi sonucu imalat sanayi yatırımlarının toplam yatırımlar içerisindeki payında ciddi düşüşler olmuş, bu pay 1980 yılında yüzde 28,5 düzeyindeyken günümüzde yüzde 14'lere kadar gerilemiştir. Aynı dönemde sanayide yatırım yoğunluğunda yüzde 32 düzeyinden yüzde 10'lar seviyesine varan bir düşüş söz konusudur. Bir başka ifadeyle artık sanayici bile sanayiden elde ettiği geliri daha fazla rant getiren alanlarda değerlendirmektedir.

Diğer yandan acı bir gerçeğimiz de on yıllardır uygulanan yanlış politikalar sonucunda bölgeler arası eşitsiz gelişme açısının çok büyümüş olmasıdır. 2008'de Marmara ve Ege Bölgeleri sanayi katma

değerinin yüzde 75'ini yaratırken, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri yalnızca yüzde 2,5 ile yetinmek zorunda kalmıştır. Gerçekte bir bölgesel planlama ve bölgesel kalkınma politikası yoktur. Konu Bölge Kalkınma Ajansları üzerinden uluslararası sermayenin güdümüne havale edilmiştir. Bugünkü bölgesel ekonomik, politik ve sosyal tablonun bu gerçeklerle doğrudan ilişkisi bulunmaktadır.

Söz konusu politikaların biriktirdiği olumsuzluklar, özellikle 2001 krizi ve içinde bulunduğumuz büyük krizde iyice yüze çıkmış, dünya ölçeğindeki krizden en olumsuz etkilenen ülkelerin başında yer almamıza yol açmıştır. Krizle birlikte birçok işyeri kapanmış, sadece son bir yıl içinde bir buçuk milyon kişi işsiz kalmıştır. Sanayide işten çıkarılanların 750 bini bulduğu, toplam sanayi istihdamına göre bu oranın yüzde 18'e ulaştığı görülmektedir.

Sanayide son bir yıllık üretim daralması yüzde 20'yi bulmaktadır. Bazı alt sektörlerde küçülme oranı yüzde 40-45 seviyesindedir. İhracat düşüşü son bir yıl içinde yüzde 30'a yaklaşmıştır. İthalat girdi oranı yüksek olan alt sektörlerde sorun daha da büyüktür. Fason üretime dayalı, ithalatla büyüyen ihracat modeli can çekişmektedir.

Dünyada kriz ile birlikte sosyal adaletçi programlara ve kamusal desteklere dair inanç ve yönelim artarken, ülkemizde krizin asli sorumlusu olan serbestleştirme politikalarında ısrarcı olunmakta, yeni zamlar, vergi artışları ve özelleştirmeler tek çözüm olarak dayatılmaktadır.

Sonuçlar ve Öneriler

Ülke sanayi üretiminde gerçekte olması gereken istihdam odaklı, kalkınma ve refahı amaçlayan politikalar nerdeyse bütünüyle terkedilmiş, ülke dış borç ve ithal girdi ağırlıklı ihracata ve dengesiz büyümeye dayalı ekonomik anlayışa teslim edilmiştir. Ülkeye gelen yabancı ve doğrudan sermaye yatırımları özelleştirmeye, finansman ve sigortacılık sektörlerine yönelmiş, böylece imalat sanayinin

yeni yatırımlarına herhangi bir kaynak ayrılmamıştır. İç pazar, ithal malları lehine genişletilmiş ve dışa bağımlılık perçinlenmiştir. Dokuzuncu Kalkınma Planı, plansız döneme geçişin simgesi olup, AB'ye entegrasyon süreciyle sanayinin taşeronlaşmasının bir belgesi niteliğindedir. Plan yapamayan Türkiye başkalarının planına teslim olmuştur. Bir başka anlamda küresel ekonominin insafına bırakılmıştır.

AR-GE ve inovasyon sürekli gündemde olmasına karşın AR-GE'nin GSMH içindeki payı % 0,8'i aşmamış, ayrıca çıkarılan yasa taslağı ile yabancı yatırımcıların AR-GE merkezlerine teşvik verilmesi sağlanmıştır. Bölgeler arası dengeyi kuracak ve gelir dağılımını adil bir biçimde kalkınmada öncelikli yörelere yayacak politikalar oluşturulmadığından, işsizlik ve yoksulluk sorunu öncelikli sorunların başında yer almaya devam etmektedir.

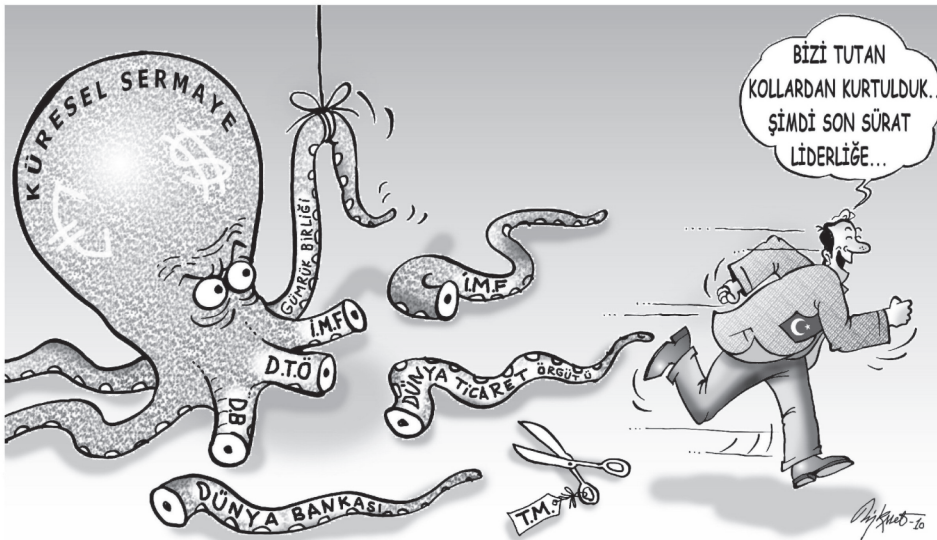
- Planlama, sanayileşme ve kalkınma birbirinden ayrılmaz bir üçlüdür. Bu kavramlar yalnızca sanayideki teknolojik gelişmeler veya üretim sürecinde gösterge ve katmadeğer artışları ile tanımlanamaz. Sanayileşme ve kalkınmayı "toplumsal kalkınma" anlayışı içinde, planlı bir yaklaşımla, tarım, çevre, enerji, bilim, teknoloji, istihdam, sağlık, eğitim, gelir, bölüşüm ve tüm diğer alanlara yönelik politikalarla bir bütünlük içinde tanımlamak gerekmektedir.

- Türkiye küresel güçlerin ülkemize biçmiş olduğu fason üretime yönelik taşeronlaşmış sanayi işletmelerinden oluşmuş bir yapılanmayı kabul edecek midir? Yoksa Türkiye sanayi yapısını yeni bir modele göre, sanayileşme ve toplumsal kalkınma hedeflerine yönelik bir biçimde mi oluşturacaktır? MMO tarafından kongreye sunulan alan araştırmalarından görüldüğü üzere ülkedeki uygulamalar, fason imalat sanayi içinde özgün ürün geliştirilmesini önlemekte ve dışa bağımlılığı artırmaktadır. Türkiye geçmiş deneyimlerden gerekli dersleri çıkaracak ipuçlarını yakalamak zorundadır.

Ülkemizin kaynakları, küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, Türkiye küresel rekabette yer alabilecek potansiyellere sahiptir. Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören sanayileşme politikaları uygulandığında, durum değişecektir. Böylece sanayi yatırımlarında daha rasyonel seçimler yapılabilecek, ülkenin doğal kaynakları daha iyi değerlendirilebilecek, işgücünün niteliğini arttırarak ve istihdam odaklı yüksek katma değerli öncelikli sektörleri destekleyen, bölgesel farklılıkları azaltan, dengeli bir sanayi yapısına ulaşılabilecektir. Planlama, sanayileşme ve kalkın-

mada toplumcu bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bunu gerçekleştirmek olanaklıdır.

- Ülke ekonomisini dışa bağımlı ve kırılgan hale getiren, tam üyelik müzakere süreçleri tamamlanmaya kadar, Gümrük Birliği anlaşması mutlaka askıya alınmalıdır. AB ile üyelik müzakere süreçlerinde siyasi ödümler verilmesi istenen ve

Türkiye'nin iç politikasına müdahale eden üye tavırları reddedilerek, müktesebat değişikliklerinin tüm sektörler ve meslek örgütleri nezdinde tartışmaya açılarak ülke çıkarlarına yönelik politikalar oluşturulmalıdır.

- Bugün her şeyden önce ülke ekonomisi ve sanayinin planlaması zorunlu hale gelmiştir. Bu planlama, kamu yararına çalışanların gelir dağılımını düzeltecek, işsizliği ortadan kaldıracak, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlayacak, refahı kitlesel olarak yayacak ilke ve araçları kapsamaktadır. Burada yatırımlara ağırlık verilmelidir.

- Planlama ve Kalkınma odaklı çalışmalar, üniversite, sanayi, meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayan geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri geliştirilmelidir.

- MMO'nun gerçekleştirdiği alan araştırmalarının temel paradigmaları doğrultusunda, ilgili tüm kurul ve kuruluşlar ile bilim insanları, iktisatçılar, sosyal bilimciler, mühendisler ve sorunun içinde olan meslek grupları bir tartışma ve öneriler platformunda bir araya getirilmelidir.

- Sanayide üretimin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere rasyonel bir işletme yapısı ve ölçek getirecek düzenlemelerin yapılması zorunludur. Bunun için öncelikle bir sanayi envanteri çıkarılmalı, sistematik bir veri tabanı kurularak sürekli güncellenmelidir.

- Mühendislik alt yapısı, AR-GE ve teknolojik gelişmenin önemli bir planlama ögesi olarak değerlendirilmesi, kamu yararı ön plana alınarak benimsenmelidir.

- MMO'nun alan araştırmasında belirtilen istihdamın yapısal özellikleri, iş gücüne katılım oranlarının %44'lere düştüğünü, sanayide işsizlik oranının %18'lere yükseldiğini ortaya koymaktadır. İş gücüne katılım oranı OECD ortalamasına (%60) çıkarılmalı, %24 olan kadın istihdamı mutlaka artırılmalıdır. Kırsal gücün önlenmesi için bölgesel eşitsizlikleri

giderecek biçimde öncelikli sektörlerle ağırlık veren, istihdam odaklı yatırımlar Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz bölgelerine ağırlık verilerek yapılmalıdır.

- Bölgesel kalkınma planları tüm sektörlerde yapılacak yatırımlarla, istihdamı bölgelerde sağlayan bir ağırlıkla yapılmalı, orta vadeli planlamada 1,5 milyon kişiye iş olanağı sağlayacak 300 milyar TL'lik yatırım gerçekleştirilmelidir.

- İş gücünün niteliğini yükseltecek meslek okulları, kursları seminer ve programları ile öncelikle kamunun ağırlığı olan yatırımlar gerçekleştirilmelidir. Bölgelerin doğal kaynakları, tarım ürünleri ve insan yapısı esas alınarak bölge planlaması yapılmalıdır.

- Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerinde öncelikle yerel kaynakları dayanan, ithal girdisi düşük, istihdam odaklı KOBİ niteliğindeki firmalara teşvik ve destekler öncelikli olarak sağlanmalıdır. Her türlü kayıt dışı ekonomik faaliyetin denetim altına alınması, çocuk işgücünün çalıştırılmasının önlenmesi, kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılmasını sağlayacak projelerin gerçekleştirilmesi zorunludur.

- Yukarıdaki tespit ve öneriler kamu yararına planlama, kalkınma ve istihdam odaklı gelişmelerin gerçekleşebilmesi demokrasinin tüm ilke ve kurumlarıyla egemen olduğu, insan hakları ve özgürlüklerinin tam anlamıyla uygulandığı, toplumun tüm kesimlerinin bir arada barış içinde yaşadığı bir ortamın oluşturulması ile sağlanabilir. Demokrasi ile kalkınma birbirini reddeden değil, birbirini tamamlayan ve geliştiren durumlar olarak görülmelidir.

Planlama, sanayileşme ve kalkınmada halkçı, toplumcu bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bu adımları gerçekleştirmek olanaklıdır. Bizler, üreterek büyüyen ve paylaşarak gelişen bir ülkede yaşamak istiyor ve bunun olanaklı olduğunu biliyoruz.

TMMOB'DAN BASIN AÇIKLAMALARI

TMMOB TÜM EMEKÇİLERİN HAK, HUKUK, EKMEK MÜCADELESİNDE YANLARINDADIR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI, 25 Aralık 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Tekel işçilerinin “Özlük haklarıyla kamu kurumlarına devredilme” talebiyle başlattıkları mücadele direnişin sembolü olmuş, bugün Türk-İş, DİSK ve KESK'e bağlı çalışanlar bir saatlik iş bırakma eylemiyle AKP iktidarını uyarılmışlardır.

TMMOB, çalışanların bu haklı mücadelesini, bir saatlik iş bırakma eylemini desteklemektedir. TMMOB, tüm çalışanların hak, hukuk, ekmeğe mücadelesinde sonuna kadar yanlarındadır; emek örgütleriyle omuz omuza mücadelenin içerisinde yer alacaktır.

Şimdi görev zamanıdır. Şimdi mücadele etme zamanıdır. Şimdi, bu mücadeleyi hep birlikte, el ele, omuz omuza sürdürme zamanıdır.

Şimdi “genel grev, genel direniş” deme zamanıdır.

Şimdi hep beraber, hep birlikte bir kez daha ve inanarak söyleme zamanıdır:

“Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz.”

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRKİYE TOPLUMSAL ÇÖZÜLMENİN EŞİĞİNDE: ÇÖZÜM SİYASETİN ÜSTÜNLÜĞÜNÜ VE DEMOKRASİYİ SAĞLAMAKTAN GEÇİYOR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI, son yaşanan gelişmeler üzerine 14 Aralık 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Türkiye tehlikeli bir süreçten geçiyor. Kürt sorununun çözümünde şiddetin bir yöntem olarak benimsenmesi, en son Seher'imizin, Aydın'ımızın ve 7 askerimizin ölümüne yol açmış, belediye otobüslerine ve iş yerlerine molotof kokteylleri atılması gibi eylemlerle terör gündelik yaşamın ögesi olmuştur.

Kürt sorununun zaten gergin bir zeminde bulunuşu ve bu sorunun ele alınışına ilişkin yanlışlıklar üzerine yaşanan bu gelişmeler, toplumsal tepki farklılaşmalarını artırmış bulunmaktadır. Diğer yandan DTP'nin kapatılmasının, sorunu siyasi kanalların dışına doğru yönlendirdiği açıktır.

İnsanımızın yaşamına yönelik son yaşanan eylemler ve DTP'nin kapatılması sonrasındaki gelişmeler olağan tepki boyutlarını aşmış, en son İstanbul'da görüldüğü gibi artık silahlar ve satırlar devreye girmiştir.

Bu gidiş çok tehlikelidir. Türkiye'yi bir iç savaşa sürükleyebilecek, Türk-Kürt kardeşliğini temelden sarsabilecek bir yarılmaya yol açacak özelliğe sahiptir.

Toplumumuz, ikiye bölünmenin eşikindedir. Sorumsuz yaklaşımlar birçok kesimden aynı anda geliştirilmektedir. Birçok kesim milliyetçi linççi bir atmosferin ülkemizi sarmasına yönelik çabalar içerisinde.

Bu ortamdan zarar gören yalnızca yaşamını kaybeden ve yaralanan insanlarımız değil, bu topraklar üzerinde kardeşçe bir arada yaşama umudumuzdur, barış ve demokrasidir.

Demokratik kamuoyu toplumun kamplaştırılmasına prim vermeyerek bir arada kardeşçe yaşamı savunmak, provokasyonları ve terörü lanetlemek, silahların susmasını istemek ve sağduyulu demokratik yaklaşımları egemen kılmak sorumluluğuyla karşı karşıyadır.

Konu “sözde açılım” yaklaşımında olduğu gibi emperyalist senaryolara zemin oluşturan boyuttan çıkarılmalıdır. Ülkemizde siyasal yaşamın demokratikleştirilmesi yönünde ivedi adımlar atılmalıdır.

TMMOB ülkemizin ve insanımızın gereksindiği kardeşlik ortamının ancak demokrasi ortamında sağlanabileceğine olan inancıyla şiddet ortamından medet umanları bir kez daha uymaktadır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

ÜLKENİN YAŞAMAKTA OLDUĞU AĞIR GÜNDEM KAYGI VERİCİ

KESK, DİSK, TMMOB ve TTB son günlerde tırmanan şiddet ve halkların kardeşliğine, bir arada yaşama iradesine yönelen milliyetçi ve şovenist politikalara, örgütlenmiş karanlık kişilerce yürütülen linç kampanyalarına karşı barış taleplerini haykırmak amacıyla 19 Aralık 2009 Cumartesi günü tüm illerde basın açıklamaları yaptı. Ankara'daki basın açıklaması saat 14.00'te Ziya Gökalp Caddesi'nde gerçekleştirildi. TMMOB Yönetim Kurulu üyeleri ve TMMOB üyelerinin geniş katılım sağladığı basın açıklamasında ortak metin TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI tarafından okundu.

Türkiye bir kez daha savaş/barış ikilemine sıkıştırılıyor. Siyasi iktidarın demokratik açılım adıyla başlattığı süreç yerini bir kez daha çözümsüzlüğün egemen olduğu, savaş çağrılarının yeniden yükseldiği, halkların birbirine karşı kışkırtıldığı bir gündeme bırakıyor.

Sorumsuz ve şoven politikacıların gündeme getirdiği ve esasen toplumsal sorunlarımızın çözümünün önünü tıkamayı amaçlayan politikaların halk katmanlarında yankısı sokağın ısınması, toplumsal gerilimlerin artması ve linç kültürünün sokağa egemen olması olarak yaşanıyor. Tam da böyle bir noktada DTP'nin kapatılması durumu daha da ağırlaştırmış; demokratik açılım süreciyle ortaya çıkan toplumsal beklentiler yerini güvensizliğe bırakmıştır. DTP'nin kapatılması zaten sorunlu olan demokrasimizi bir kez daha yaralamıştır.

Her fırsatta parti kapatmalara karşı olduğunu dile getiren ve anayasa değişikliğine uygun çoğunluğu olan AKP'nin kendisine yönelik kapatma tehditinden kurtulduğu andan bu yana çok zaman geçmesine karşın bu konuda bir adım atmamış olması ülkeyi bu noktaya getiren en önemli faktördür. Başbakan her fırsatta kararlı olduğunu söylediği demokratik açılım politikasını DTP'nin siyasal alandan dışlandığı koşullarda nasıl sürdürebilecektir.

Bütün bu sürecin ortaya çıkardığı toplumsal ruh hali geçtiğimiz günlerde en çirkin haliyle sokaklarda ortaya çıkan linç çetelerini beslemektedir. Sokak gösterilerinde gözaltına alınan çocukların kendi yaşlarının katlarınca hapis cezası ile yargılayan adalet sistemimiz kalabalık üzerine silahlarla saldıran kimi karanlık kişileri serbest bırakabilmektedir. Bu tavrın linççileri heveslendireceği açıktır. Emekçilerin, hak arayanların karşısında polis gücünü ölçüsüzce kullanan Haydarpaşa Garı'nda demiryolu emekçilerine, İstanbul itfaiye emekçilerine ve son olarak da Ankara'da TEKEL işçilerine karşı şiddet kullanmaktan çekinmeyen Hükümet linç çeteleri söz konusu olduğunda sorumluluktan kaçmaktadır.

İçerisine sürüklenmekte olduğumuz bu karanlık oyunun birinci sorumlusu AKP iktidardır. Demokratik açılım adı altında AKP hiçbir somut adım atmamıştır. AKP'nin toplumsal sorunların çözümüne ilişkin samimiysiz tutumunun en son örneği Alevi Çalıştayına Kahramanmaraş Davasının 1 No'lu sanığının davet etmesi olmuştur. Muhalefetin de gerilim kıskırtıcılığı yapan tarzıyla iktidarın sorumluluğuna ortak olduğu açıktır.

Eğer siyasi iktidar toplumsal sorunların çözümüne dair barışçı yöntemlere dayanan, demokratik bir çizgi izlemek istiyorsa öncelikle sürüklendiğimiz kaos ortamına derhal müdahale etmeli; halkların bir aradalığını zedeleyecek, savaşın ve nefretin dilinin toplumsal hayatımızın merkezine yerleşmesini engelleyecek adımlar atmalıdır.

Buradan dört örgüt olarak başta Parlamento ve Hükümet olmak üzere siyasal partileri, toplumsal kurumları, tüm emek ve meslek örgütlerini, sorunlarımızın çözümü yönünde barışı esas alan tüm güçleri, aydınları, sanatçıları ve demokratik bir Türkiye özlemi taşıyan herkesi savaşa karşı barışı egemen kılmak için çaba göstermeye, katkı sağlamaya çağırıyoruz.

Tarihin bir kez daha tekrarlanmasına, şiddetin ve silahların bir kez daha hayatımıza egemen olmasına izin vermemek herkesin sorumluluğudur.

TMMOB TEKEL İŞÇİLERİ İÇİN 4 ŞUBAT'TA SOKAKTA OLACAK

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Tekel işçileriyle dayanışma için 4 Şubat 2010'da yapılacak eylem öncesi bir basın açıklaması yaptı.

50 gündür bir direniş sürüyor bu ülkede. TEKEL işçileri direniyor. TEKEL işçileri her tür zorluğa, siyasal iktidarın her türlü baskısına karşı 50 gündür direniyor.

Yüreği insandan, emekten yana atan herkesin bildiği, söylediği bir söz var artık:

“TEKEL işçisi, direnişin simgesi”

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları, şehir plancıları direnen TEKEL işçilerinin hep yanında oldu. TEKEL işçilerinin mücadelesi sadece onların mücadelesi değildir. Bu mücadele hepimizin mücadelesidir. Şimdi işine, aşına sahip çıkan TEKEL işçileri ile bütünleşerek, mücadeleyi büyütme zamanıdır. Evet, şimdi 4 Şubat'ta sokağa çıkma zamanıdır. Şimdi 4 Şubat'ta TEKEL işçisi olma zamanıdır.

Şimdi 4 Şubat'ta herkese ezberleteceğimiz bir söz hep birlikte söyleme zamanıdır:

“Her yer TEKEL, her yer direniş”

TMMOB, tüm örgütlü gücüyle 4 Şubat'ta sokakta olacak ve haykıracaktır:

“Hak verilmez alınır, zafer sokakta kazanılır”

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Üyelerimizle ilgili evlilik, doğum, vefat, terfi, işyeri değişikliği haberlerini Odamıza bildirmenizi bekliyoruz.

MMO BASIN AÇIKLAMALARI

TÜRKİYE SÜREKLİ ZAM REJİMİNE GİRDİ:

BÜTÇENİN KARA DELİKLERİ HALKA FATURA EDİLECEK!

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, 2010 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi üzerine yazılı bir açıklama yaparak, yılbaşından itibaren 2009 yılı bütçe açığının ve 2010 bütçesinin kara deliklerinin halka fatura edileceğine dikkat çekti.

2010 Bütçesi, genel gerekçesinde belirtilen “Makroekonomik istikrar, sürdürülebilir kalkınma, dışsal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak, kamu harcamalarının kalitesinin artırılması, halkımızın hayat standardının yükseltilmesi, eğitim, sağlık ve sosyal nitelikli, büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalar” yapma özelliklerinden yoksundur. Kamu çalışanlarının maaşlarına yalnızca yüzde 5 artış öngörülen 2010 bütçesinin temel parametreleri; çalışanlar, sanayi ve ülkemiz çıkarlarının aleyhine bir içerikle belirlenmiştir.

Bilindiği gibi 2009 bütçesinin genel gerekçesinde de benzer belirlemeler yer almış; ama bütçe açığı bu söylemlere karşın rekor düzeye ulaşmış, uygulamalar tersi bir yönde gerçekleşmiştir.

2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanu-

na göre, toplam bütçe harcamaları 286,9 milyar TL., gelirler de 236,7 milyar TL. olarak belirlenmiştir.

50,1 milyar TL ile yüzde 23,61 oranında açık öngörülen bütçenin en önemli gideri, son yılların aşırı borçlanmasından kaynaklanan ve 58,8 milyar TL ile bütçenin yüzde 27,67'sine tekabül eden faiz ödemeleridir. 2010 dış ticaret açığı ise 45,5 milyar dolar olarak öngörülmüştür.

Fatura Halka Ödettirilecek

Bütçe açığı, dış ticaret açığı, faizi giderlerinin yüksekliği, üretimdeki gerilemeye tekabül eden ihracat ve ithalattaki reel gerileme, kriz ve ekonomideki durgunluk koşulları hükümet tarafından yatırımcı bir politikayla karşılanmamış, esasen vergi gelirlerinde artışa yönelinmiştir. 2010 bütçe giderlerinde yüzde 7,6 gelirlerinde ise yüzde 18,2 oranında artış öngörülmüştür. Bu artış zamlar yoluyla tamamen halka fatura edilecektir.

Vergi gelirlerinin 212,5 milyar TL olarak öngörüldüğü bütçede 13 milyonu aşkın çalışandan alınacak 42,9 milyar TL gelir vergisi, 2009'a göre yüzde 10 artış ile yine en yüksek bütçe gelirini oluşturmaktadır. Özelleştirmeler nedeniyle sürekli düşürülen kurumlar vergisi ise ancak 20 milyar TL'yi bulmaktadır. Gelir vergisi, kurumlar vergisi ve 4,5 milyar TL mülkiyet üzerinden alınan vergilerin toplamı yüzde 31,8'e tekabül etmektedir. Fakat yalnızca KDV (37,8 milyar TL) ile ÖTV (54,7 milyar TL) gelirleri, doğrudan vergileri aşarak yüzde 43,5'e ulaşmaktadır. Dolaylı vergilerin toplamı ise 68,2 ile çok yüksek bir düzeydedir.

2010'da KDV artış oranı yüzde 19, ÖTV artış oranı yüzde 31,6 olarak gerçekleşecektir. ÖTV KDV artışları 2011'de 99,8 milyara, 2012'de 108 milyar TL'ye çıkarak sürecektir. Kısacası önümüzdeki üç yıl boyunca petrol ve doğal gaz ürünleri, motorlu taşıt

araçları, alkollü içkiler, tütün mamulleri, kolalı gazozlar, dayanaklı tüketim malları ve diğer mallar, banka ve sigorta muameleleri, şans oyunları ve özel iletişim vergisinde sürekli zam yoluyla artışlar yaşanacaktır. Bu sürekli zam rejimi anlamına gelmektedir.

Yalnızca 2010'da yaşamın her alanına uzanan petrol ve doğal gaz ürünlerine yapılacak zam oranı yüzde 26,2, tütün mamullerine ise yüzde 41,5'tir.

Milli Eğitim Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 9,8, Sağlık Bakanlığı'na ayrılan payın yüzde 4,8 ile yerinde saydığı; KOBİ'leri Destekleme ve Geliştirme İdaresi Başkanlığına 360 milyon TL, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na 59 milyon TL, EİEİ'ye 49 milyon TL gibi düşük miktarların ayrıldığı bütçede Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan payın (2,6 milyar TL), Sanayi ve Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarının toplam bütçelerinden (1,8 milyar TL) fazla olması çok düşündürücüdür.

Diğer yandan sanayileşme ve kalkınma gereklerinin tam tersi bir şekilde, bütçe giderlerinde sabit sermaye yatırımları için ayrılan pay 22,6 milyar TL'dir. Her zaman olduğu gibi bu yatırımların yapılıp yapılmayacağı ayrı bir sorundur. Daha önemlisi yatırımların bir kısmı özelleştirmelere altyapı düzenlemesi amacıyla, bir kısmı da hizmet sektörlerine yapılmaktadır. Yatırımlara ayrılan pay 1980'lerde ortalama yüzde 20, 2000'de yüzde 16 iken 2010 bütçesinde yüzde 7,8'e düşmüş olması, üzerinde ayrıca düşünülmesi gereken bir konudur. Kamu sabit sermaye yatırımları oranı ise yüzde 4,3 olarak belirlenmiştir ve kamunun artık sanayiye yatırım yapmadığı, özelleştirmelerle bu alandan çekildiği bilinmektedir.

İmalat sanayi yatırımlarında kamu sektörü payı 1998'de yüzde 2,7 olarak gerçekleşirken günümüzde binde 7'ye düşmüş olması sanayinin bütçeler dışında ayrıca bir planlama, kalkınma konusu olarak ele alınmasını gerektirmektedir.

Ekonomik Sosyal Bunalım Derinleşecek

Esnek istihdam biçimlerinin yaygınlaştırılacağı, özelleştirmelere devam edileceği, kamunun elektrik dağıtımı ve şeker üretimi alanlarından tamamen çekileceği, telekomünikasyon ve liman işletmeciliğindeki payının azaltılacağı belirtilen bütçede toplumsal gereksinimler gözletilmemiştir.

Finansmanını emekçilerin karşıladığı bütçe, yine emekçilerin düşük ücretleri ve tasarruflarına bağlı kılınarak zamlar ve kemer sıkma politikalarını öngörmektedir.

Kısacası bütçenin temel parametreleri, Türkiye'nin sorunlarının ekonomik sosyal bunalım yönünde derinleşeceğini göstermektedir.

Oysa emekten, sanayileşmeden yana bir Türkiye ve bütçe mümkündür. Bunun için IMF, DB, DTÖ vb. uluslararası finans kuruluşlarının dayattıkları yapısal uyum programlarını reddedecek, kamuyu küçülten özelleştirmeleri durduracak; devletin ekonomideki yönlendiriciliğini artıracak; planlama, kalkınma, sanayileşme, istihdam ve toplumsal refah yönelimini benimseyecek bir iradeye gereksinim duyulmaktadır.

Türkiye'nin önünde başka bir seçenek bulunmamaktadır. Sanayileşme, kalkınma ve halk için bütçe! Tek doğru politika budur.

Emin KORAMAZ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

EMİN KORAMAZ'DAN ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI ÇAĞIRISI: DİKKATLERİMİZİ "ALÇAKTA ASILI MEYVE"YE YÖNELTELİM

MMO Başkanı Emin KORAMAZ, Enerji Verimliliği Haftası nedeniyle yaptığı basın açıklamasında enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasını ve dikkatlerin sanayi, bina ve ulaşım sektörlerindeki tasarruf potansiyeline yöneltilmesini istedi.

İzlenen yanlış politikalar sonucu, kriz öncesi yüzde 75 düzeyine ulaşan ve 2008 yılında değeri 48 milyar dolar olan enerji sektörü ithalat bağımlılığı, dünyadaki enerji fiyatlarını ülkemiz ekonomisi ve halk üzerinde önemli bir baskı unsuru haline getirmiştir. Genel enerji talebimizdeki yüksek bağımlılık yanı sıra elektrik üretiminde yüzde 60 oranında ithalata bağımlı olan ülkemizde elektrik fiyatları sürekli artmakta, ithalatta yaşanacak bir aksamanın Türkiye'yi karanlıkta bırakabileceği korkusu yaşanmaktadır. Ayrıca, dünyayı saran krizin özel sektör kuruluşlarınca yürütülen enerji yatırımlarında ertelemelere, uzun vadede daha etkili enerji krizlerine ve ekonomide daralmalara neden olması şaşırtıcı bir sonuç olmayacaktır.

Enerji üzerinden alınan dünyadaki en yüksek vergiler ve hane halkı gelirinin gittikçe düşmesi nedeniyle enerji harcamalarımız; halkımız ve dünya piyasalarında rekabet etmeye çalışan sanayicimiz üzerindeki en ağır yük haline gelmiştir.

Bu durum ve eğilimlerin değiştirilmesinin ancak kararlı bir siyasi irade, stratejik yaklaşımlar ve radikal önlemlerle orta ve uzun vadede mümkün olabileceğini sürekli olarak vurguluyoruz. Enerji verimliliğinin artırılması, söz konusu sarmaldan sıyrılmak için kısa vadede herkes tarafından uygulanabilecek bir çözümdür. Dünyada "alçakta asılı meyve" olarak adlandırılan enerji verimliliği vatandaşlardan kurumlara, şirketlere kadar herkesin kendi çapında yapacağı çalışmalar ve alacağı önlemlerle küçümsenmeyecek boyutta enerji tasarrufu sağlayacaktır.

Elektrik İşleri Etüt İdaresi tarafından sanayimizde en az yüzde 15, binalarımızda en az yüzde 35 ve

ulaşımımızda en az yüzde 15 tasarruf potansiyeli olduğu belirtilmektedir. Bu noktada enerji verimliliğinde kararlı ve başarılı adımlar atabilirsek, 2020 yılı talep tahmini gerçekleşme oranı en az yüzde 20 (45 milyon ton petrol eşdeğeri enerji) azaltılabilecektir. Bu miktar yerli ve temiz kaynaklarımızdan üretebileceğimiz elektrik enerjisinin 2,5 katı ve ortalama 30 milyon konutun yıllık enerji ihtiyacını karşılayabilecektir.

Türkiye'nin bu potansiyelin boyutunu bile bile oldukça yüksek politik ve ekonomik bedellerle elde ettiği bir kaynağı heba etme lüksü yoktur. Bu nedenle, kamu ve özel sektör yönetimlerini ve vatandaşlarımızı enerjide daha verimli kullanmak üzere azami ölçüde dikkatli davranmaya, bu yönde gerekli önlemleri almaya davet ediyoruz.

Odamız, 2009 yılı sonu itibarıyla, Enerji Verimliliği Yasası uyarınca Enerji Yöneticisi Eğitimi ve Belgelendirmesine yönelik yetkilendirilmiş bir kuruluş olarak İstanbul'da "Bina ve Sanayi Enerji Yöneticisi Eğitimleri" vermeye başlamıştır. Eğitimlerin Ankara, İzmir, Kocaeli ve Adana Şubelerimize yaygınlaştırılması için de çalışmalar sürdürülmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak son yıllarda ard arda yapılan verimlilik artışını destekleyecek düzenlemelere çok olumlu bakıyor ve destekliyoruz. Ancak uygulama ve denetimin sağlıklı olarak yapılması çok önemlidir. Bu noktada meslek disiplinimiz ve ülke yararları açısından üzerimize düşenleri yapmaya devam edeceğimizi, uzmanlık alanlarımızla ilgili olarak gerek duyulduğunda yasalarla bize verilmiş yetkiler çerçevesinde destek vermeye hazır olduğumuzu bu vesileyle belirtmek ister, Enerji Verimliliği Haftası etkinliklerinin başarılı olmasını dileriz.

Emin KORAMAZ
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
(12 Ocak 2010)

ŞUBEMİZİN BASIN AÇIKLAMALARI

ŞUBE YÖNETİM KURULUMUZ GÖREV DAĞILIMINI YAPMIŞTIR.

Hepinizin bildiği gibi Makina Mühendisleri Odası Eskişehir Şubemizin Genel Kurulu geçtiğimiz hafta sonu yapılmıştır. Yayılan söylentilerin aksine Genel Kurulumuz ve Seçimlerimiz büyük bir katılımı hoşgörü ve demokratik bir ortamda geçmiştir. Afyon, Kütahya, Bilecik ve Eskişehir'den katılan tüm üyelerimize teşekkür ediyoruz.

Tek tip elbise, billboard reklamları kentimizde hemen hemen bütün derneklerin ve kuruluşların dolaşarak destek istenmesi gibi geleneklerimizde olmayan ve meslek odalarında hiç rastlanmayan bir şekilde seçim çalışmaları yapıldığını tüm kamuoyuyla birlikte meslektaşlarımızda görmüştür. Tüm bunlara rağmen Odamızın tek tipleşmeyeceğini örgütlü üyelerimiz göstermiştir. Bu olayın basınımda sorgulanmaması bizi şaşırtmasa da üzümüştür.

Biz Makina Mühendisleri Odası olarak gücümüzü sadece ve sadece üyelerimizden aldığımızı, üyelerimizin her türlü anti propagandaya rağmen Odasına sahip çıkması bizleri sevindirmiş, kenetlenmemizi sağlamış ve geleceğe yönelik umutlarımızı artırmıştır. Biz ülkemizin üretmesini, sanayileşmesini, demokratikleşmesini ve hakça paylaşmasını istiyoruz. Meslek ve meslektaş sorunlarımızın, toplum ve ülke sorunlarından farklı olmadığı düşüncesi ile birlikte üretmek, birlikte karar almak ve birlikte yönetmek anlayışımızla çalışmalarımıza devam edeceğiz.

İlk Yönetim Kurulu Toplantımızda; Başkan R.Erhan KUTLU, Başkan Vekili Tayyar ÇAYDERE, Sekreter Üye Nergis UYGUN BAŞ, Sayman Üye Mustafa Haydar TİFTİKÇİ, Üye İlker DEMİRGÖZ, Üye Ahmet GÖRGÜLÜ, Üye Fevzi OLGUN şeklinde Yönetim Kurulumuz oluşmuştur. Kamuoyunun bilgilerine sunar, teşekkür ederiz.

R.Erhan KUTLU

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Eskişehir Şube Başkanı

**Üye Aidatlarımızı
Ödeyelim,
Odamıza Sahip Çıkalım.**